

Verksamhets- berättelse 2023

Innehåll

Lättläst version	6
Funktionsrätt Stockholms län	8
Styrelse	8
Kansli	8
Nya medlemsföreningar 2023	10
Samverkansavtalet	10
Möten med politiker	12
FKB i budgeten för 2024	14
Remissvar och synpunkter	15
Insiktsutbildningar	16
Temaåret Hälsan i centrum	17
Utbildning om mänskliga rättigheter	17
Stresstest i kollektivtrafiken	17
Kraftsamling för hälsa	18
En mer inkluderande funktionsrättsrörelse	20
Regional utveckling	21
Regionstyrelsens politiker	21
Regiondirektören och regionledningskontoret	22
Kollektivtrafik för alla	23
Trafikförvaltningen	23
Resursgrupp Förvaltningen för utbyggd tunnelbana	23
Resursgrupp Färdtjänst	25
Resursgrupp Tillgänglighet land och sjö	25
Baltisk delegation på besök	27
Hälsa för alla	28
Hälsö- och sjukvårdsförvaltningen	28
Centrum för hälsodata (CHD)	30
Locum	30

Årsmötet i maj – fullt upp med omröstning!

Hearing: Tidöavtalet och rätten till hälsa	32
Hälso- och sjukvårdsnämndens (HSN) presidium	33
Primärvårdsnämndens presidium	33
Referensgruppen för hjälpmedel	34
Hjälpmedel Stockholm	34
Sodexo hjälpmedelsservice	34
Patientnämnden och Patientnämndens förvaltning	34
Läkemedelskommittén	
och läkemedelskommitténs brukarråd	36
Regional samverkansgrupp Patientsäkerhet	36
Nationell kunskapsstyrning	36
Kultur för alla	37
Kulturförvaltningen	37
Kulturmöte	38

Samverkan med nationella aktörer i regional kontext	39
Trafikverkets regionala samrådsgrupp	39
Inera	39
Länsstyrelsen Stockholm	40
Förtroendevald hos oss – vad innebär det?	41
Järvaveckan	42
Seminarier Morgondagens hälsa i centrum	42
Insiktsutbildning för Järvaveckans ungdomsvärddar	42
Interna grupper och nätverk	44
Arbetsmarknadsgruppen	44
Sommarjobb i Region Stockholm	44
Arbetsgruppen för tillgängliga möten	45
Utbildningsgruppen	45
Referensgrupp för barn, unga och närstående	46
Digitaliseringsgruppen	46
Nätverket SRHR och Funktionsrätt	46
Nätverket Hälsa för alla	48
Nätverket Kollektivtrafik för alla	48
Digital delaktighet	49
Regionstockholm.se	49
Information och kommunikation	50
Hemsida och sociala medier	50
Internationella funktionsrättsdagen	52
Funktionsrättspodden	53
Funktionsrätt Stockholms län i media	53
Våra medlemsföreningar 2023	54

Ordföranden har ordet

Under 2023 har temat för Funktionsrätt Stockholms läns arbete varit Hälsan i centrum. Vi har framgångsrikt arbetat för att lyfta fram hälsoaspekter inom olika verksamhetsområden i regionen. Vi har belyst problemen med bristande tillgänglighet i pendeltågstrafiken, och poängterat vikten av hälsofrämjande insatser inom hälso- och sjukvården. Vi har betonat hälsovinsten i att göra kultur och fysisk aktivitet tillgänglig för alla. Genom verksamhet och kontakt med politiker har vi uppmärksammat hinder för ett hälsofrämjande och inkluderande samhälle.

En stor framgång i slutet av året var att det politiska styret genom budgeten för 2024 beslutade att införa FKB, funktionsrättskonsekvensbeskrivning. Vi tog fram FKB tillsammans med våra medlemsföreningar under 2021, och lanserade FKB-handboken 2022. Under 2023 har vi lyft FKB i alla tänkbara sammanhang, och därför är vi stolta och glada att regionen nu inför verktyget. Vårt mål är att en FKB ska bidra till genomtänkta beslut som blir rätt från början. Det innebär att regionen slipper göra justeringar i efterhand, något som kan vara både dyrt och tidskrävande. FKB förebygger diskriminering och rättighetskränkningar i samhället. Vi ser mycket positivt på att FKB nu ska genomföras före alla beslut i regionen.

I samband med att jag kommer att avgå till årsmötet 2024, efter åtta år som ordförande, vill jag tacka alla som deltagit i de förändringar vi har åstadkommit. Tack till ledamöterna från våra medlemsföreningar för det jättearbete ni lägger ner på att göra Stockholm till en region för alla! Stort tack även till kansliet och till Region Stockholm för ett gott samarbete under året.

**För styrelsen,
Annika Hässler, ordförande**

Lättläst version

Funktionsrätt Stockholms län är en organisation som jobbar med funktionsrättsfrågor.

Det betyder att vi arbetar med att stärka rättigheter för personer med funktionsnedsättning i Stockholms län. Våra medlemmar är föreningar. Vi har 46 medlemmar.

På Funktionsrätt Stockholms län arbetar vi med intressepolitik. Det betyder att vi har möten med politiker och anställda inom regionen. På mötena pratar vi om saker som är viktiga för personer med funktionsnedsättning.

Vi samarbetar med Region Stockholm om hur det kan bli bättre för personer med funktionsnedsättning i Stockholms län. Vi utbildar också om tillgänglighet och delaktighet. Tillgänglighet betyder att alla ska kunna använda lokaler och miljöer. Delaktighet betyder att alla ska kunna delta i samhället på lika villkor.

Vårt tema för 2023 var Hälsan i Centrum. Vi vill att alla verksamheter i Region Stockholm ska vara bra för hälsan. Verksamheterna är regional utveckling, trafik, vård och kultur.

Under år 2023 har vi fortsatt att samarbeta med Region Stockholm. Det betyder att våra förtroendevalda träffar politiker och personer som jobbar inom regionen. På mötena berättar vi om vad som fungerar bra och vad som behöver förändras. Vi har råd och grupper inom regional utveckling, trafik, vård och kultur.

Vårt samarbete med regionen har gjort skillnad. I Region Stockholms budget för 2024 finns FKB med. Det är vi glada för.

FKB, Funktionsrättskonsekvensbeskrivning, är en metod för att regionen ska ta beslut som är bra för personer med funktionsnedsättning. Vi släppte en handbok om FKB 2022.

Funktionsrätt Stockholms län

Funktionsrätt Stockholms län är en partipolitiskt och religiöst obunden samarbetsorganisation för funktionsrättsföreningar inom länet. Vi arbetar på uppdrag av – och tillsammans med – våra medlemsföreningar. Det är föreningarna som bestämmer inriktningen på vårt arbete. Tillsammans är vi en samlad röst för funktionsrättsfrågor i Stockholms län.

Funktionsrätt Stockholms län organiserar många förtroendevalda som vill bidra till ett bättre samhälle. Vi arbetar med intressepolitik som verktyg för att stärka rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Vi samverkar, utbildar och bidrar med lösningar. Funktionsrätt Stockholms län är en demokratisk organisation där alla föreningarna har varsin röst och alla förtroendevalda väljs av medlemsföreningarna.

Styrelse

Under 2023 har styrelsen bestått av:

- Annika Hässler, ordförande, presidiet
- Inge-Britt Lundin, vice ordförande, presidiet
- Lennart Håwestam, andra vice ordförande, presidiet
- Kristina Törnblom, styrelseledamot, adjungerad till presidiet
- Maj-Britt Lind, styrelseledamot
- Judith Berntsson, styrelseledamot
- Bernd Priemer, styrelseledamot
- Eva Flygare Wallén, ersättare
- Rolf Eriksson, ersättare
- Christina Glasberg, ersättare

Kansli

Under året har följande medarbetare varit anställda på Funktionsrätt Stockholms län:

- Sanna Frost, verksamhetschef
- Karin Aronsson, intressepolitisk handläggare och biträdande verksamhetschef
- Berit Hagström, intressepolitisk handläggare
- Salina Debessay, intressepolitisk handläggare
- Josefine Thorén, intressepolitisk handläggare (slutade hösten 2023)
- Annelie Ström, kommunikation och administration
- Lena Svantesson, kontorsservice
- Sophie Weström, ekonomihandläggare.

Funktionsrätt Stockholms län styrelse

Annika Hässler,
ordförande, presidiet

Inge-Britt Lundin, vice
ordförande, presidiet

Lennart Håwestam,
andra vice ordförande,
presidiet

Kristina Törnblom,
styrelseledamot,
adjungerad till presidiet

Maj-Britt Lind,
styrelseledamot

Judith Berntsson,
styrelseledamot

Bernd Priemer,
styrelseledamot

Eva Flygare Wallén,
ersättare

Rolf Eriksson, ersättare

Christina Glasberg,
ersättare

Nya medlemsföreningar 2023

Två föreningar ansökte om medlemskap inför årsmötet 2023 – Balans Stockholms län och RME Stockholms län. Vi är nu 46 medlemsföreningar i Funktionsrätt Stockholms län.

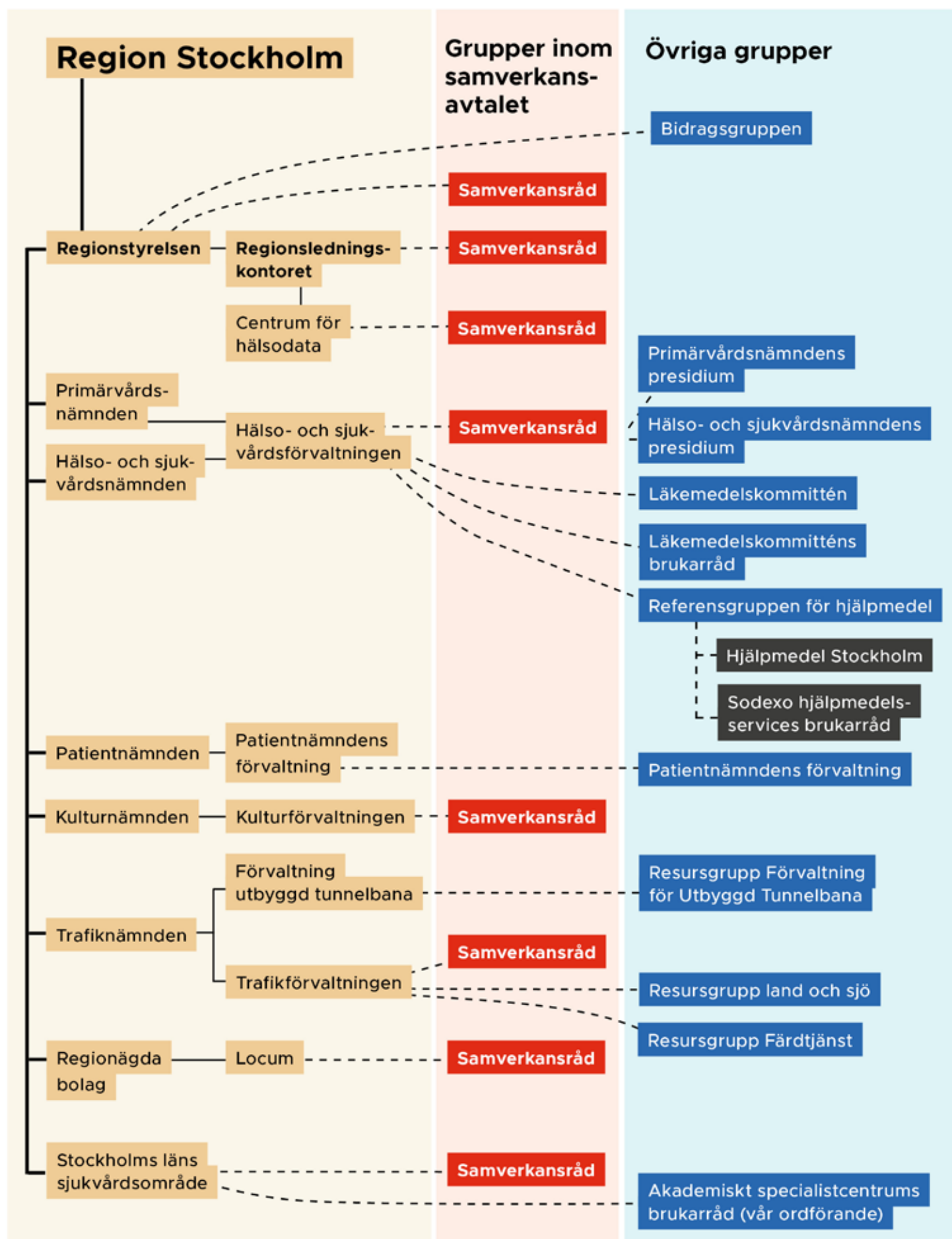
Samverkansavtalet

Funktionsrätt Stockholms län arbetar för att personer med funktionsnedsättning ska ha rätt förutsättningar att kunna delta och bidra på lika villkor. Vi har ett samverkansavtal med Region Stockholm. Det innebär att vi har förtroendevalda representanter som deltar i samverkansråd och grupper tillsammans med politiker och tjänstepersoner inom regionen. Region Stockholm ansvarar för hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, kultur och regional utveckling. Vi samverkar med regionen inom alla dessa områden för att påverka arbetet med funktionsrättsfrågor.

DEN NUVARANDE samverkansöverenskommelsen med Region Stockholm tecknades 2015. Under 2023 inleddes arbetet med att uppdatera innehållet i överenskommelsen, som är planerad att börja gälla 2025.

I **ALLA** samverkansråd och grupper som Funktionsrätt Stockholms län finns representerade i har vi totalt över hundra platser. På vår hemsida finns en samlad lista med våra förtroendevalda representanter: **funktionsrattstockholmslan.se/ledamot**

En överblick över samverkan med Region Stockholm

 Delar av region Stockholm som vi samverkar med.

 Grupper inom ramen för samverkansavtalet.

 Övriga grupper där vi deltar

 Här sitter referensgruppen för hjälpmedelsfrågor med.

Möten med politiker

Under hösten träffade Funktionsrätt Stockholms läns presidium representanter från alla partier i Region Stockholm. Syftet med mötena var att diskutera funktionsrättsfrågor inom regionens verksamheter mer på djupet. Alla möten började med att vi frågade hur politikerna tycker att det går för regionen, ett år efter valet. Nästan alla partier tog upp regionens ansträngda ekonomiska läge och var oroade för utvecklingen framåt.

Vi passade även på att fråga vilken som är partiernas viktigaste fråga just nu. Oppositionen var bekymrade över förändringarna inom vårdvalen. Partierna i Mittenkoalitionen tog upp omställningen till god och nära vård och behovet av att stärka primärvården.

Här är några exempel på intressepolitiska frågor som vi diskuterade under möten med politiker:

- avskaffandet av pendeltågsvårdar och rampservice på pendeltågen
- samverkansråd för digitalisering
- övergången från barn- till vuxensjukvård
- färdtjänst
- Funktionsrättskonsekvensbeskrivning, FKB.

Sammanfattningar från varje politikermöte finns på vår hemsida, **funktionsrattstockholmslan.se**.

Bild på nästa sida: Under hösten träffade Funktionsrätt Stockholms läns presidium alla politiska partier i regionfullmäktige. På bilden representanter för (V).

Funktionensrätt

Stockholm

Bild från lanseringen av "En handbok om FKB" 2022. Här Annika Hässler och Lennart Håwestam.

FKB i budgeten för 2024

I början av 2022 lanserade vi äntligen "En handbok om FKB". FKB är en förkortning av Funktionsrättskonsekvensbeskrivning. FKB är ett verktyg som vi har tagit fram för att främja mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättningar. Syftet med FKB är att göra rätt från början. I stället för att lägga till speciallösningar i efterhand så ska allt från bussar och sjukhus till appar och pdf-filer göras tillgängliga från början!

Målet med FKB är att få Region Stockholm att använda den i alla beslutsprocesser som påverkar medborgarna. Nu har vi nått ett mål på vägen – i Region Stockholms budget för 2024 ingår nämligen att regionen ska införa FKB. Hurra, säger vi!

Remissvar och synpunkter

Genom att besvara remisser från Region Stockholm påverkar Funktionsrätt Stockholms län utfallet i upphandlingar av tjänster och produkter.

VÅRA SYNUNKTER GÖR SKILLNAD! Ett bra exempel är upphandlingen av sjuktransporter som vi tillsammans med våra medlemsföreningar lämnade synpunkter på under 2022. Under 2023 fick vi återkoppling om att stora delar av våra synpunkter kom med i det färdiga avtalet.

Följande remisser har besvarats under 2023:

- Idrottsstrategi för Stockholmsregionen (Dnr RS 2023–0566)
- Funktionsrätt Stockholms läns remissvar över Regionalt trafikförsörjningsprogram för Stockholms län 2035 (Dnr TN 2023-0159)
- Boverkets förslag till föreskrifter om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse-eller orienteringsförmåga i byggnader (Dnr 3680/2021) Remissvar till Funktionsrätt Sverige
- Listningstjänst Socialstyrelsen – synpunkter skickades till Funktionsrätt Sverige.

Utöver remisser ger vi löpande synpunkter på regionens verksamhet genom aktivt deltagande i samverkansråd och grupper.

Insiktsutbildningar

Vi anordnar insiktsutbildningar för olika målgrupper inom Region Stockholm. Allt från ordningsvakter och biljettkontrollanter till tjänstepersoner på olika förvaltningar. Syftet är att ge kunskap och insikt om vilka behov och förutsättningar som personer har som lever med en funktionsnedsättning. Detta ska leda till ett normkritiskt förhållningssätt och ett mer inkluderande samhälle för alla. I år gick ledamöterna i Färdtjänstutskottet en insiktsutbildning. Vi tycker det är viktigt att politiker som beslutar om färdtjänsten har en inblick i vad resenärerna möter för hinder i samhället.

Under 2023 har vi utbildat närmare 600 personer, vid ett 30-tal tillfällen. Flest utbildade är ordningsvakter från tre olika företag som Region Stockholm upphandlat. Från och med 2023 har alla insiktsutbildningar för anställda på Trafikförvaltningen genomförts på Spårvägmuseet.

Insiktsutbildningarna håller vi numera på Spårvägmuseet, som ägs av Trafikförvaltningen.

Temaåret Hälsan i centrum

Hälsan i centrum var Funktionsrätt Stockholms läns tema under 2023. Vi fokuserade extra på hälsofrämjande arbete inom hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, kultur och regional utveckling. Temat genomsyrade all vår intressepolitik, från seminarier och samverkan, till kontakt med politiker.

VARJE ÅR FOKUSERAR vi extra på ett område, under 2023 var temat Hälsan i centrum.

Utbildning om mänskliga rättigheter

Är det en mänsklig rättighet att vara frisk, jobba och spela dataspel? Det var rubriken på en föreläsning som människorättsjuristen Hanna Gerdes höll för Funktionsrätt Stockholms läns medlemsföreningar i april. Under kvällen fick vi lära oss om hur rätten till hälsa skyddas folkrättsligt för personer med funktionsnedsättning, och hur vi kan utgå från de mänskliga rättigheterna som verktyg och argument i vårt påverkansarbete. En viktig påminnelse om grunden för Funktionsrätt Stockholms län är just mänskliga rättigheter, och hur de kan kopplas till de frågor som vi driver varje dag – oavsett om det handlar om bemötande i vården eller att kunna resa spontant inom kollektivtrafiken.

Stresstest i kollektivtrafiken

I september 2023 tog Trafiknämnden bort tågvärdarna från pendeltågstrafiken i Stockholms län. I stället finns nu kameror på tågen och servicediskar på vissa stationer. Många anställda valde att sluta, vilket minskade antalet avgångar och försämrade tillgängligheten. Detta har lett till begränsad rörelsefrihet. Personer med funktionsnedsättningar, till exempel rullstolsanvändare, upplever större svårigheter att ta sig av och på tågen utan tågvärdar. Det drabbar också personer med kognitiva funktionsnedsättningar, när det inte finns någon på pendeltåget att fråga eller be om hjälp. Funktionsrätt Stockholms läns åsikt är att nedskärningar eller förändringar inte ska ske på bekostnad av personer med funktionsnedsättningar. Därför är vi emot beslutet att ta bort pendeltågvärdarna.

Rampservice sköttes tidigare av tågvärdar ombord på tågen. För att få rampservice nu så måste den som behöver en rullstolsramp boka

in service i förväg, och sedan vänta in en person som kommer till stationen och lägger ut en ramp.

Under hösten genomförde vi två stresstest av pendeltågstrafiken, för att undersöka hur resandet påverkas för personer med funktionsnedsättningar. Resultatet visade bland annat att den nya rampservicen är tidskrävande och ibland otrygg. Till exempel kunde resenärer inte ta sig av tåget på vissa stationer, eftersom den bokade rampservicepersonalen uteblev. På en station var hissen från perrongen trasig, utan att någon hade nämnt det för personen som skulle av tåget där.

Kraftsamling för hälsa

I mars bjöd vi in organisationer från civilsamhället i Stockholms län till en nätverksträff. Syftet var att utbyta erfarenheter och knyta kontakter över organisationsgränser i länet. Vi anordnade också ett panelsamtal om hur olika organisationer arbetar för att främja hälsa i sin verksamhet. Paneldeltagarna diskuterade hur civilsamhället i Stockholms län kan samarbeta i gemensamma frågor.

Bild på nästa sida: Under stresstesten undersökte vi hur resandet påverkats av att tågvärdarna tagits bort. Patrick från DHR Region Stockholm var en av deltagarna.

Rampservice

Information

110

43 Bålsta
Stockholm City
Jämba hållplats E.

En mer inkluderande funktionsrättsrörelse

Funktionsrätt Stockholms län arbetar långsiktigt för att vara en inkluderande funktionsrättsorganisation. Därför har styrelse och kansli under 2023 gått en utbildning i två delar under ledning av Amphi. Utbildningens fokus var på inkludering och antirasism. Målet med utbildningen var att få kunskap och verktyg för att arbeta inkluderande och antirasistiskt.

Under hösten bjöds även våra medlemsföreningar in till utbildning med Amphi. Vid utbildningstillfället låg fokus på att medlemsföreningarna skulle få kunskap och verktyg för att arbeta med inkludering och antirasism i sitt intressepolitiska arbete och vid medlemsrekrytering

Wendy Francis, utbildare på Amphi, föreläser om inkludering och antirasism för Funktionsrätt Stockholms läns kansli och styrelse.

Regional utveckling

Regional utveckling handlar om att Region Stockholm ska vara en attraktiv och hållbar region. Genom samverkan kan vi påverka långsiktiga och strategiska frågor inom regionen. Det är grundläggande för utvecklingen av regionen att det finns ett funktionsrättsperspektiv i all planering och förvaltning.

Regionstyrelsens politiker

I samverkansrådet med Regionstyrelsens politiker diskuterar vi övergripande frågor inom Region Stockholms uppdrag och verksamhet.

Under året har vi diskuterat bidraget för intressepolitisk verksamhet flera gånger. Vi tycker att det finns flera problem med hur processen ser ut idag. Funktionsrätt Stockholms län har lyft svårigheten att fylla i ansökan och att ansökningsformuläret ska vara tillgängligt. De som söker ska kunna läsa, fylla i och förstå ansökningsblanketten. Vi har också arbetat för att föreningar som ansöker om intressepolitiskt bidrag ska få besked så tidigt som möjligt, och att bidragen ska löpa över längre tid än ett år, som det gör idag. Detta för att föreningarna ska kunna planera sitt arbete i god tid.

Under året har regionen påbörjat arbetet med att ta fram en ny modell för samverkan med civilsamhälle, invånare och intresseorganisationer. På samverkansrådets möte i augusti skulle vi haft en workshop om detta. Vi valde att lämna mötet på grund av bristande tillgänglighet i möteslokalen. Hörslingan i lokalen har inte fungerat på flera år, vilket vi har framfört många gånger tidigare utan att någon förändring har skett.

Workshopen genomfördes i stället med fungerande hörslina i oktober. I arbetet med den nya samverkansöverenskommelsen har vi lyft vikten av att samverkan sker regelbundet, och att det ska finnas demokratiskt valda representanter från föreningar i civilsamhället. Vi har också betonat att samverkan ska ha fokus på dialog och erfarenhetsutbyte.

EFTER REGIONVALET 2022 fick Region Stockholm en ny politisk majoritet. De kallar sig för mittenkoalitionen. Koalitionen består av Socialdemokraterna, Centerpartiet och Miljöpartiet, och har stöd av Vänsterpartiet. Deras första budget började gälla 2023.

Regiondirektören och regionledningskontoret

I juni träffade representanter från Funktionsrätt Stockholms län regiondirektör Emma Lennartsson. Även DHR Region Stockholm och SRF Stockholm Gotland deltog. På mötet pratade vi om värdet av samverkan och hur vi ska kunna samverka med regionledningskontoret. Funktionsrättsorganisationerna i länet har tidigare haft löpande samverkan med regiondirektören och regionledningskontoret. Den har dock varit vilande sedan 2018. Vi arbetar för att återuppta samverkansrådet med regionledningskontoret under 2024.

Samverkansrådet med regionstyrelsens politiker hålls i landstingshuset. Under våren valde vi att lämna ett möte, på grund av brister i tillgängligheten. Mötet genomfördes i stället under hösten.

Kollektivtrafik för alla

Kollektivtrafiken är ett av Region Stockholms största ansvarsområden. Kollektivtrafiken har stor påverkan på den fria rörligheten, det demokratiska deltagandet, och möjligheten att bidra och delta i vårt samhälle. Vi samverkar med regionen för att den allmänna och särskilda kollektivtrafiken (färdtjänst) ska vara tillgänglig ur ett funktionsrättsperspektiv.

Trafikförvaltningen

I samverkansrådet med Trafikförvaltningen diskuterar vi övergripande frågor om kollektivtrafiken i Stockholms län. I samverkansrådet deltar tjänstepersoner och politiker, samt representanter från funktionsrättsorganisationer i Stockholms län.

En stor fråga under 2023 har varit att tågvärdarna i pendeltågstrafiken har fasats ut. Det har skett i flera steg, och sedan september 2023 finns inga tågvärdar kvar i pendeltågstrafiken. Detta har fått stora konsekvenser för möjligheten att resa spontant, till exempel för den som använder rampservice.

Den viktigaste frågan som vi har drivit i samverkan är hur ett spontant och säkert resande ska garanteras. Vi menar att funktionen som tågvärdarna haft inte har ersatts av en likvärdig eller bättre lösning, utan att resandet har försvårats. Detta har vi uppmärksammat genom en debattartikel, en trafikkampanj om spontant resande och två stresstest i kollektivtrafiken. Det har vi gjort för att belysa det ojämlika resandet för personer med funktionsnedsättningar.

RESANDE PÅ LIKA VILLKOR har varit en uppmärksammat fråga under 2023, då tågvärdarna togs bort. Vi genomförde två aktioner där vi testade hur det fungerar att resa spontant med rampservice. Skillnaden är att det tar längre tid att resa nu, och tryggheten att veta att man kommer fram har försämrats.

Resursgrupp Förvaltningen för utbyggd tunnelbana

Förvaltningen för utbyggd tunnelbana är en tillfällig förvaltning. Den är aktiv under perioden som regionen bygger ut tunnelbanan i Stockholms län. Resursgruppen träffas när det finns behov att diskutera tillgänglighet kopplat till planeringen av utbyggnaden. Under 2023 hade resursgruppen fyra digitala möten. På mötena

I våra samverkans- och resursgrupper med Trafikförvaltningen granskar vi tillgängligheten både i allmän och särskild kollektivtrafik. Särskild kollektivtrafik är framför allt färdtjänsten.

diskuterade vi frågor kopplade till de planerade tunnelbanestationerna. Under ett möte fokuserade vi på hissar. Vi diskuterade hur hissarna ska se ut på stationer där det endast går att ta sig mellan plattform och entréhall med hiss. Vi tycker att det ska finnas tydlig information; bilder som stöd, text och talad information. Det kommer finnas särskilda hissar för pälsdjur. Det kommer inte att finnas möjlighet att sitta i hissarna, trots att det är något som vi tycker borde finnas.

Vi har också pratat om trygghet och säkerhet på tunnelbanestationerna. Många saker påverkar upplevelsen av trygghet för personer med funktionsnedsättning. Vi lyfte bland annat att bra ljud, bra ljus och tydlig information är tre viktiga förutsättningar. Men den viktigaste faktorn för att skapa trygghet är att det finns personal som är synlig, har kunskap om funktionsnedsättningar och bemötande, och som kan besvara resenärers frågor.

Resursgrupp Färdtjänst

Resursgrupp Färdtjänst är en grupp som hör till samverkansrådet med Trafikförvaltningen. Här diskuterar vi specifika frågor om färdtjänst. Vi har lämnat synpunkter på en planerad kartfunktion i appen Färdtjänsten. Funktionsrätt Stockholms län inhämtade svar från våra medlemsföreningar, som kom med många synpunkter. Många var positiva till att denna kartfunktion införs i framtiden.

Våra medlemsföreningars medlemmar har också deltagit i en intervju om hur appen Färdtjänsten fungerar för bland annat personer med kognitiva funktionsnedsättningar.

Under våren 2023 tecknades ett nytt taxiavtal inom färdtjänsten. Funktionsrätt Stockholms län arbetade för att mindre taxibolag ska kunna upphandlas, vilket också blev slutresultatet. Syftet är att de mindre bolagen kan ta körningar i glesbygd, så att behovet av färdtjänsttaxi ska kunna tillgodoses även där.

FÖR ATT FÖRBÄTTRA färdtjänsten i glesbygden så arbetade vi för att även mindre taxibolag kan upphandlas. Så blev det även i beslutet.

Resursgrupp Tillgänglighet land och sjö

Resursgrupp tillgänglighet land och sjö är en grupp under Trafikförvaltningen. Gruppen fokuserar på den allmänna kollektivtrafiken. Vi får information och kan komma med inspel inför förändringar.

Under året har vi diskuterat allt från ljudinformation i spärrar, till upprustning av nya fordon. Under ett möte diskuterade vi trygghet för personer med funktionsnedsättning. Det gjorde vi eftersom Trafikförvaltningen utreder förutsättningarna för att införa nattrafik i pendeltågstrafiken. Vi lyfte att det måste finnas synlig personal. Dessutom måste statistiken som förvaltningen använder vid undersökningar och utvärderingar inkludera personer med funktionsnedsättning.

I slutet av året efterfrågade Funktionsrätt Stockholms län en genomgång av de klagomål om bristande tillgänglighet som SL:s kundtjänst fått under 2023. Genom att veta mer om vilka ärenden som kommer in kan vi lyfta förslag på lösningar i samverkan.

ATT KLAGA ÄR VIKTIGT! När problem uppstår i kollektivtrafiken utgår SL bland annat från vilka och hur många ärenden som de får in till kundtjänst. Genom att kontakta SL:s kundtjänst när det uppstår problem i kollektivtrafiken bidrar du till att den blir bättre.

Baltisk delegation på besök

Den 2 juni välkomnade Funktionsrätt Stockholms län en delegation från Baltikum. Delegationen bestod av representanter från myndigheter och funktionsrättsorganisationer i Estland, Lettland och Litauen. Besöket skedde genom ett samarbete med Nordiska ministerrådet. Ordförande Annika Hässler hälsade gruppen välkommen, och våra intressepolitiska handläggare Josefine Thorén och Salina Debessay presenterade Funktionsrätt Stockholms läns arbete. Vi fick också möjlighet att diskutera likheter och skillnader på funktionsrättsarbete mellan våra olika länder. En väldigt givande dag.

Funktionsrätt Stockholms läns ordförande Annika Hässler hälsar delegationen välkommen.

Hälsa för alla

Hälso- och sjukvård är Region Stockholms största ansvarsområde. Funktionsrätt Stockholms läns medlemmar har en viktig roll som företrädare för många patientgrupper. Vi arbetar intressepolitiskt för att påverka hälso- och sjukvården att bli mer tillgänglig.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

I samverkansrådet med hälso- och sjukvårdsförvaltningen har vi diskuterat många viktiga frågor. Bland annat har vi lämnat synpunkter på en gemensam tjänst för att boka vaccinationer. Det är viktigt att tjänsten är enkelt utformad och att patienter kan se vilka vaccinationer de har fått. Det måste även finnas alternativ för dem som inte kan använda digitala tjänster.

Vi har lämnat synpunkter inför upphandling av ambulanshelikoptrar. Vi lyfte möjligheten att kunna ta med sina hjälpmedel i helikoptern. Det är också viktigt att hälso- och sjukvårdsförvaltningen ställer krav på personalens kompetens. De måste kunna bemöta personer med funktionsnedsättning.

Under vårterminen deltog vi på ett dialogmöte om åldersgränser på 1177:s e-tjänster. Idag kan vårdnadshavare boka tider eller läsa barnets journal fram till att barnet har fyllt 13 år. På mötet diskuterade vi ett nytt förslag och hur det påverkar barn som har olika funktionsnedsättningar. Det nya förslaget från Inera handlar om nya åldersgränser för vissa tjänster. För e-tjänster som att till exempel boka tider och förnya recept flyttas åldern från 13 till 18 år. För journalen på 1177.se ändras det så att vårdnadshavare har tillgång till information fram till att barnet fyller 15 år. Vi tog upp att det måste finnas en stor respekt för barnets vilja och att barn har rätt till integritet. Samtidigt är det många vårdnadshavare som inte kan hjälpa och stötta sina barn när de inte kan utföra tjänsterna.

Flera gånger under förra året tog vi upp frågan om bristen på vissa läkemedel. Vi har bland annat frågat vad Region Stockholm gör för att säkra att det finns mediciner i länet. Regionen svarade att frågan är aktuell i hela landet och att de arbetar aktivt för att det ska finnas tillgång till läkemedel. De samarbetar också med andra regioner.

UNDER 2023 HAR VI diskuterat en ny, gemensam tjänst för att boka vaccinationer. Vi lyfte bland annat att tjänsten måste vara tillgängligt utformad och att det måste finnas alternativ utöver de digitala.

Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO)

Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) ansvarar för hälso- och sjukvården som Region Stockholm äger och driver.

Samverkansrådet med SLSO har följt pilotprojektet som pågår med SMO-mottagningar i Region Stockholm. SMO står för Särskilt Medicinskt Omhändertagande och är vårdcentraler som har fokus på att ta emot patienter med funktionsnedsättning. Det finns fyra SMO-mottagningar i Stockholms län idag. Vi tycker att sammanhållen vård är extra viktig för personer som har funktionsnedsättning och ofta många vårdkontakter. Därför tycker vi att ett samordnat medicinskt mottagande är ett viktigt projekt, som bör bli permanent och utökas.

Under året har vi diskuterat den digitala tillgängligheten i Region Stockholms vårdapplikation "Alltid öppet". I appen kan patienter till exempel boka vårdmöten och få kallelser. Vårt mål är att appen ska bli mer tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Dels behöver appen vara designad så att den är enkel att använda, dels ska den kunna användas på lika villkor. Idag kräver appen en viss programvara i mobilen. Det betyder att den ibland inte fungerar på mobiler som är äldre. För att motverka att användare begränsas av sina kunskaper eller sin ekonomi tar SLSO fram en webbversion av "Alltid öppet". Den nya versionen kommer inte kräva att man loggar in i en app, utan kan användas i valfri webbläsare. Funktionsrätt Stockholms län ser positivt på att en enklare lösning införs. Under året har representanter från oss också deltagit i en referensgrupp som ska ta fram instruktionsvideor för hur man använder 1177.se.

Ett urval av andra frågor vi lyft och diskuterat under året är:

- upphandling av ett nytt journalsystem
- vikten av sammanhållen vård inom primärvården
- målet om 1100 patienter per läkare – hur det ska nås och hur det ska genomföras?
- tillgängliga gynekologstolar och vågar inom primärvården.

FUNKTIONSRÄTT STOCKHOLMS LÄN ÄR POSITIVA till att SLSO tar fram en webbversion av "Alltid öppet". Det kommer att leda till att tjänsten är tillgänglig även för den som använder dator eller en äldre telefon.

Centrum för hälsodata (CHD)

Patientsamverkansrådet med Centrum för hälsodata (CHD) är det nyaste samverkansrådet som Funktionsrätt Stockholms län deltar i. CHD har i uppdrag att underlätta för forskare att få tillgång till hälsodata från vårdgivare i Region Stockholm. Hälsodata inom vården är anonym information som till exempel samlas in genom data från de olika journalsystemen. Informationen används för att utveckla medicin och behandlingsmetoder.

Eftersom samverkansrådet är nytt så har fokus under 2023 varit att arbeta upp rutiner för hur samverkan ska ske på bästa sätt. Funktionsrätt Stockholms läns förtroendevalda har fått kunskap om vad hälsodata är och om CHD:s funktion och ansvar i Region Stockholm. Till exempel om juridik som rör hälsodata, och hur rutiner och arbetssätt på CHD ser ut. Utifrån det har vi diskuterat patientperspektivet på hälsodata.

Bland annat har Funktionsrätt Stockholms läns representanter lyft:

- att information om vad hälsodata är och hur det samlas in måste nå patienterna.
- samtycke – att som patient ha möjlighet att välja att dela med sig, eller avstå att dela med sig, av hälsodata.
- hur patienter och patientföreningar kan bidra till forskningen.

Representanterna i samverkansrådet med CHD deltar också i en referensgrupp som träffas en gång per termin och diskuterar Handlingsplan hälsodata. Det är planen för hur Region Stockholm ska arbeta med hälsodata. Vi deltar i gruppen tillsammans med forskare, näringsliv och representanter från sjukhusen i regionen.

VI ARBETAR FÖR ATT VÅRDEN ska bli bättre på att informera patienterna om vad hälsodata är, hur det samlas in och vilka rättigheter enskilda patienter har.

Locum

Locum AB är Region Stockholms fastighetsbolag som förvaltar regionens vårdlokaler. Funktionsrätt Stockholms län samverkar med Locum om tillgänglighet i vårdlokalerna. Locum har delat upp sjukhusen i tre grupper: sjukhus, akutsjukhus samt universitetssjukhus. I grupperna ingår ledamöter från samverkansrådet. Syftet

Region Stockholms vårdlokaler förvaltas av fastighetsbolaget Locum. Vi samverkar med Locum för att granska vårdlokalernas tillgänglighet.

är att ledamöterna är med och granskar lokalerna inför ny- och ombyggen. Alla platser i sjukhusgrupperna har representanter från Funktionsrätt Stockholms län.

Under 2023 uppmärksammade Funktionsrätt Stockholms län brister i skyltning vid hissarna på Huddinge sjukhus. Det saknades uppgifter om var utgången är. Detta resulterade i att Locum kommer att byta ut skyltarna. Vi ser positivt på att våra synpunkter tas till vara och leder till förbättring.

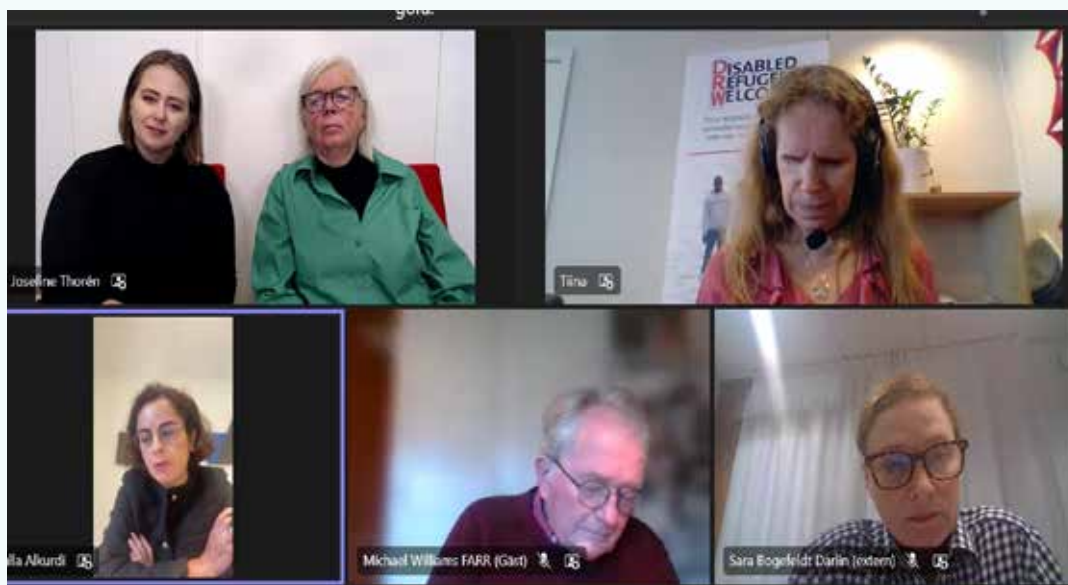
Hearing: Tidöavtalet och rätten till hälsa

För oss är det viktigt att alla med funktionsnedsättning blir sedda i funktionsrättsrörelsen. Därför anordnade vi, tillsammans med Disabled Refugees Welcome, en digital hearing under en förmiddag i september. Vi samlades för att belysa vilka risker som finns i Tidöavtalet ur ett funktionsrättsperspektiv. Under hearingen fick vi ta del av flera intressanta föredrag om olika perspektiv på rätten till hälsa.

De som höll föredrag under dagen var

- Mari Siilsalu från Disabled Refugees Welcome
- Christine Bylund från Umeå universitet
- Jenny Nguyen från Civil Right Defenders
- Michael Williams från FARR, Flyktinggruppernas riksråd.

Efter föredragen var det dags för panelsamtal. Paneldeltagarna diskuterade hur vi kan driva på en förändring för att garantera allas rätt till hälsa. Hela hearingen spelades in och går att se på vår Youtube-kanal.

Från höger: Josefine Thorén och Annika Hässler från Funktionsrätt Stockholms län ledde ett panelsamtal under hearingen. Paneldeltagare var Tiina Nummi Södergren, Disabled Refugees Welcome, Talla Alkurdi (S) hälso- och sjukvårdsregionråd i Region Stockholm, Michael Williams, Flyktinggruppernas riksråd (FARR) och Sara Bogefeldt Darlin, Röda Korset.

Hälso- och sjukvårdsnämndens (HSN) presidium

Vi träffade politiker i Hälso- och sjukvårdsnämndens presidium två gånger under 2023. På det första mötet i februari träffade vi Talla Alkurdi, som är ordförande i nämnden. Vi pratade om hur samverkan mellan hälso- och sjukvården och funktionsrättsorganisationerna ska kunna utvecklas. Vi diskuterade också hur regionen ska uppnå målet med maximalt 1100 patienter per läkare i primärvården.

I december träffade vi hela HSN:s presidium. Då pratade vi om omställningsplanen kring vårdvalen och om högkostnadsskyddet för hjälpmedel. Vi frågade varför det tar så lång tid att återinföra högkostnadsskyddet och om vilka hjälpmedel som ska ingå.

Primärvårdsnämndens presidium

I april träffade Funktionsrätt Stockholms län Primärvårdsnämndens presidium. Liksom på mötet med Hälso- och sjukvårdsnämndens presidium så diskuterade vi målet att läkare på vårdcentralen ska ha maximalt 1100 patienter listade hos sig. Vi tog upp det även här, eftersom det framför allt är primärvårdsnämnden som ska genomföra förändringen. Presidiet svarade att nämnden arbetar med en långsiktig plan om satsningar på utbildning och personalens trivsel. Vi anser att regionen behöver satsa mer på att patienten får träffa samma vårdpersonal vid sina besök.

På mötet pratade vi också om digitalisering med fokus på att få en jämlik vård. Vi tog upp att regionens vårdapp "Alltid öppet" kräver nyare teknik än vad 1177:s e-tjänster gör. Det tycker vi är fel. Regionens digitala tjänster ska gå att använda även på äldre mobiltelefoner, för att få så jämlika villkor som möjligt. Under året har vi har tagit upp frågan i flera olika forum, bland annat i samverkansrådet med SLSO, Stockholms läns sjukvårdsområde.

PÅ HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSOMRÅDET träffar vi varje år politikerna i presidierna för Hälso- och sjukvårdsnämnden och för Primärvårdsnämnden. Det gör vi eftersom politikerna inte finns representerade i samverkansråden på hälso- och sjukvårdsområdet.

Referensgruppen för hjälpmedel

Referensgruppen för hjälpmedel samverkar med hälso- och sjukvårdsförvaltningen. På mötena träffar vi tjänstepersoner som arbetar med hjälpmedelsfrågor.

Under året blev det klart att högkostnadsskyddet för tekniska hjälpmedel ska återinföras. Idag finns det flera andra högkostnadsskydd inom hälso- och sjukvården som hanteras digitalt. Vi anser att högkostnadsskyddet för hjälpmedel ska fungera på samma sätt. I början av året lämnade vi synpunkter till hälso- och sjukvårdsförvaltningen. De ville ha det som underlag inför ett möte med hjälpmedelsutförarna. En av frågorna handlade om vad som har störst betydelse för våra medlemmar i kontakten med hjälpmedelscentralerna. Vi tog upp att bemötande, tillgänglighet och kompetens är viktigast.

Hjälpmedel Stockholm

Vi träffar regelbundet Hjälpmedel Stockholm. De har ansvar för tekniska hjälpmedel i den södra delen av länet. På mötena finns även KommSyn, Medicinteknisk apparatur i hemmet och Förbrukningshjälpmedel i hemmet, som tar emot patienter från hela länet.

Under 2023 har vi lyft möjligheten att påverka utbudet av hjälpmedel. Till exempel att öka utbudet av färgval för hjälpmedel till vuxna. Ett hjälpmedel är en förlängning av ens kropp och behöver spegla ens identitet. Vi tog upp att det tas för givet när det kommer till barn och unga, men inte för vuxna.

Sodexo hjälpmedelsservice

I norra delen av Stockholms län är det Sodexo hjälpmedelsservice som ansvarar för hjälpmedelscentralen. Under året har vi diskuterat utbudet av hjälpmedel och möjligheten att prova på hjälpmedel mer innan köp. Vi har också diskuterat processen med att upphandla hjälpmedel vid krav på MDR-klassificeringar. MDR är ett regelverk för medicintekniska produkter, och en europeisk standard för hjälpmedel. Standarden ska säkerställa kvalitet på produkter, men den täcker inte alla slags hjälpmedel. Vi diskuterade vilka konsekvenser detta kan få för brukarna.

Patientnämnden och Patientnämndens förvaltning

Varje år håller Patientnämndens förvaltning en redovisning av sin statistik från föregående verksamhetsår. De bjuder in ett stort antal funktionsrättsorganisationer i Stockholms län. Under mötet 2023 fick vi information om hur många ärenden patientnämnden fått in och av vilken typ.

Under 2023 har vi lyft möjligheten att påverka utbudet av hjälpmedel. Till exempel att öka utbudet av färgval för hjälpmedel till vuxna.

Vi hade även ett möte med Patientnämndens förvaltning för att diskutera patientsäkerhet och statistik mer ingående. Under mötet ställde vi frågor om tillgängligheten vid olika sätt att kontakta Patientnämnden, och hur de arbetar för att nå den grupp patienter som blir utsatta för olika brister inom vården men som inte känner till Patientnämnden. Förvaltningen svarade att samverka med patient- och brukarföreningar är ett viktigt sätt att nå ut till patienter. De genomför också olika informationskampanjer. Vi lyfte också att det är viktigt att Patientnämnden gör analyser i ärenden där patienters klagomål handlar om fler än en diskrimineringsgrund.

PATIENTNÄMNDEN HJÄLPER PATIENTER att föra fram klagomål från patienter inom hälso- och sjukvården. Som patient är det viktigt att lyfta klagomål till Patientnämnden, eftersom det bidrar till att förändra och förbättra vården. Det gör även att andra inte kommer att drabbas av samma fel.

Läkemedelskommittén och läkemedelskommitténs brukarråd

Läkemedelskommittén är ett rådgivande expertorgan i frågor om läkemedel och läkemedelsnära teknik. Kommittén ansvarar bland annat för att varje år besluta om "Kloka listan". Det är en lista över rekommenderade läkemedel vid behandling av vanliga sjukdomar. Funktionsrätt Stockholms län har två patientrepresentanter i kommittén som bidrar med patientperspektiv på läkemedelsfrågor. Kopplat till läkemedelskommittén finns ett brukarråd. Detta startade upp igen under 2023, efter att ha varit vilande under 2022. I brukarrådet lyfts patientperspektiv mer detaljerat. Under året har brukarrådet bland annat diskuterat användningen av "Kloka listan" för patienter. Versionen som riktar sig till patienter beskriver hur "Kloka listan" används och annan information om läkemedel. Arbetet med "Kloka listan för patienter" kommer att fortsätta under 2024.

Regional samverkansgrupp Patientsäkerhet

Region Stockholm har en regional samverkansgrupp för att förbättra patientsäkerhet inom hälso- och sjukvård samt tandvård. Funktionsrätt Stockholms läns ordförande Annika Hässler deltar som patient- och närståenderepresentant i gruppen. Under året har följande frågor varit aktuella:

- medverkan i den nationella kunskapsstyrningen
- säkra vårdövergångar mellan olika vårdformer
- reviderat formulär för riskbedömning
- FOU-dag (forskning och utveckling) inom patientsäkerhetsfrågor
- kompetensutveckling (ökad kunskap om patientsäkerhet)
- planering av Patientsäkerhetsdagen 2024.

Genom att medverka i samverkansgruppen om patientsäkerhet bidrar vi med patient- och närståendeperspektivet.

Nationell kunskapsstyrning

Inom den nationella kunskapsstyrningen finns det ett antal nationella arbetsgrupper (NAG). Det finns också nationella samverkansgrupper (NSG) som samordnar regionernas gemensamma nationella arbete inom olika områden. Funktionsrätt Stockholms läns ordförande Annika Hässler deltar som patient- och närståenderepresentant i båda dessa grupper. Under året har de arbetat med att ta fram en vägledning för patient- och närståendemedverkan i patientsäkerhetsarbete.

Kultur för alla

I Region Stockholm samordnas arbete med kultur och idrott av Kulturförvaltningen. Att kunna ta del av och utöva kultur samt idrott är en rättighet. Vi samverkar inom kultur- och idrottsrelaterade frågor med målet att alla ska kunna utöva och konsumera kultur och idrott i Stockholms län.

Kulturförvaltningen

Region Stockholms kulturutbud hanteras av kulturförvaltningen. Det inkluderar allt från konst i offentliga rum till folkbildning. En viktig fråga för Funktionsrätt Stockholms län är att personer med funktionsnedsättning har rätt att både konsumera och utöva kultur. Konstnärsutlysningar för offentlig konst ska vara möjliga att söka på lika villkor för personer med funktionsnedsättning.

Kulturförvaltningen ansvarar även för att fördela bidrag till idrottsföreningar i länet. Idrottsföreningar ska få rätt förutsättningar att kunna bedriva paraiddrott. Vi har under året engagerat oss i idrottsfrågan genom att följa processen med den nya idrottsstrategin och ge remissvar på den.

Under året har vi också lyft betydelsen av att de digitala plattformarna som regionen använder sig av är tillgängliga. Det gäller till exempel kulturförvaltningens och Läns museets hemsidor. Vi har lyft att det är viktigt att ha både texttolkning och teckenspråkstolkning.

Kulturmöte

I december bjöd vi in aktörer som arbetar med kultur för personer med funktionsnedsättning i Stockholms län till ett dialogmöte. Syftet med mötet var att få ta del av olika perspektiv och erfarenheter av att erbjuda kultur till personer med funktionsnedsättning. Vi diskuterade även utbildningsutbudet inom konst och kultur.

Funktionsrätt Stockholms läns övergripande mål är att personer med funktionsnedsättning har rätt att konsumera och utöva kultur. På dialogmötet om kultur bjöd vi in olika aktörer som fick berätta om sitt arbete för att kultur ska vara tillgänglig och inkluderande för alla.

Bland deltagarna på dialogmötet fanns representanter från Kulturrådet, Studieförbundet Vuxenskolan Stockholms län och Stockholms stad, Konstskolan LINNEA och Unga funkisrörelsen.

Samverkan med nationella aktörer i regional kontext

Utöver samverkan med Region Stockholm samverkar Funktionsrätt Stockholms län med nationella aktörer i frågor som rör Stockholms län. Här kan du läsa mer om vilken typ av samverkan det gäller.

Trafikverkets regionala samrådsgrupp

I Trafikverkets regionala samrådsgrupp diskuterar vi frågor som handlar om myndighetens uppdrag i Stockholms län. Under året har vi haft tre möten.

På två möten pratade vi om tillgänglighet och upplevelser av trygghet på centralstationen i Stockholm. En arkitektfirma har fått uppdraget av Trafikverket att ta fram ett nytt program för hur centralstationen ska kunna utvecklas. De har gjort intervjuer med resenärer och besökare på centralstationen. De har både intervjuat personer som reser ofta och personer som reser mer sällan. Även våra synpunkter inhämtades.

Personer med funktionsnedsättningar måste ofta vara ute i extra god tid för att resa. Det tar lång tid att förflytta sig mellan olika platser på stationen.

För att tillgängligheten ska fungera är det viktigt att:

- service och underhåll av hissar och rulltrappor har högsta prioritet
- informationen på hemsida, appar och på plats på stationen är tydlig och enkel att förstå
- det finns lugna miljöer på stationen.

Nästa år planerar rådet att göra ett platsbesök på centralstationen, för fortsatta diskussioner om utveckling och tillgänglighet.

Inera

Inera är regionerna och kommunernas digitaliseringsbolag, som ägs av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Funktionsrätt Stockholms län samverkar med Inera för att de tjänster som Region Stockholm köper in från Inera ska vara digitalt tillgängliga. Inera ansvarar bland annat för att utveckla digitala tjänster på 1177.se.

Under året har vi träffat Inera vid tre tillfällen. Vi har diskuterat satsningar på kunskap om digital tillgänglighet internt på Inera, bland annat efter att de genomfört en utbildning om digital tillgänglighet för alla sina medarbetare. Vi har också lämnat synpunkter rörande 1177.se, till exempel om bokningstjänsten som används för att boka vårdbesök.

Länsstyrelsen Stockholm

Länsstyrelsen är en statlig myndighet som arbetar för att nationella mål får genomslag i länen. Vi samarbetar med Länsstyrelsen Stockholm i frågor som rör funktionsrätt i Stockholms län.

Regionalt nätverk för funktionshinderfrågor

Nätverket jobbar med frågor som rör personer med funktionsnedsättning. Syftet med nätverket är att utbyta erfarenheter om hur nätverkets olika aktörer jobbar med funktionsrättsfrågor. Bland de som ingår i nätverket finns Länsstyrelsen Stockholm och förbundet Storsthlm. Vid ett tillfälle höll Funktionsrätt Stockholms län en insiktsutbildning för nätverkets deltagare.

Under 2023 anordnade nätverket den återkommande digitala konferensen ”Fokus funktionshinder, forskning, utveckling och kompetens i Stockholms län”. Temat var ”FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning: från teori till praktik”.

Vi deltog som medarrangörer av konferensen, och föreläste om hur vi jobbar praktiskt med FN-konventionen. Vi presenterade vår handbok om Funktionsrättskonsekvensbeskrivning, FKB. Vi berättade även om vikten av att göra rätt från början, och att det finns olika typer av tillgänglighet. Vi informerade om våra insiktsutbildningar om bemötande av personer med funktionsnedsättningar.

FUNKTIONSRÄTT STOCKHOLMS LÄNS arbete grundar sig i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, Funktionsrättskonventionen.

Grundläggande betaltjänster

I Länsstyrelsens uppdrag ingår att bevaka tillgången till grundläggande betaltjänster i regionen. Funktionsrätt Stockholms län besvarar årligen Länsstyrelsens enkät om grundläggande betaltjänster.

Vi konstaterar att det blir svårare för varje år att kunna ta ut och använda kontanter. Inom gruppen personer med funktionsnedsättningar finns det flera som inte har möjlighet att använda sig av betalkort eller koder. För denna grupp är kontanter nödvändiga för att kunna leva ett självständigt liv. Bristen på kontanter blir ännu en anledning att behöva be andra om hjälp.

Förtroendevald hos oss – vad innebär det?

Under 2023 tog vi fram broschyren "Förtroendevald hos Funktionsrätt Stockholms län – vad innebär det?" till våra förtroendevalda. Syftet är att stärka de förtroendevaldas intressepolitiska arbete i samverkansråd och resursgrupper.

Åsa Werner, Attention Stockholms län, är en av våra förtroendevalda. Hon representerar Funktionsrätt Stockholms län i samverkansrådet med Trafikförvaltningen.

Järvaveckan

Varje år arrangerar stiftelsen The Global Village politikerveckan Järvaveckan. Det är en mötesplats för samtal och diskussioner om olika samhällsfrågor. Målet med Järvaveckan är att minska avståndet mellan medborgare och makthavare – till exempel politiker och myndigheter. Vi har varit aktiva på Järvaveckan i flera år, bland annat som utställare och arrangörer av seminarier.

Seminariet Morgondagens hälsa i centrum

På årets Järvavecka anordnade vi seminariet ”Morgondagens hälsa i centrum”. Studier visar att personer som bor i politiskt eftersatta områden har kortare livslängd än personer som inte gör det. Andra studier visar att personer som har en funktionsnedsättning också har kortare livslängd. Är det rättvist? Det var utgångspunkten för panelsamtalet.

Det blev ett seminarium fyllt av kloka idéer, tankar och förslag till lösningar på problem, nu och i framtiden. Paneldeltagarna lyfte bland annat att det behövs förebyggande satsningar för barn och unga, för att ge jämlika förutsättningar för hälsa. Ju tidigare vi börjar desto bättre. Panelen pratade också om att det ska vara roligt och enkelt att engagera sig på en nivå som passar ungdomen själv. För den som missade seminariet går det att se på vår Youtube-kanal.

Insiktsutbildning för Järvaveckans ungdomsvärdar

Inför Järvaveckan utbildade vi 30 ungdomsvärdar som jobbade på Järvaveckan. Vi informerade om hur det kan vara att leva med olika funktionsnedsättningar. Vi gav också exempel på hur man på ett enkelt sätt kan ge ett respektfullt bemötande, och därmed bidra till en bättre upplevelse för besökare med funktionsnedsättning.

Bild på nästa sida: Moderator Hajan Jabar ledde ett samtal om morgondagens hälsa tillsammans med paneldeltagarna Johanna Forsberg, ordförande Nätverket unga för tillgänglighet (NUFT), Malin J-son Höök, ansvarig för analys och omvärldsbevakning på Generation Pep och Doaa Zatar, projektledare Unga funkisrörelsen.

Interna grupper och nätverk

Funktionsrätt Stockholms län har flera interna grupper. Grupperna arbetar med övergripande frågor som berör flera andra samverkansråd och grupper. Eftersom frågorna berör många medlemsföreningar har vi startat dessa grupper internt, ofta efter motioner till årsmötet. Grupperna rapporterar antingen till styrelsen eller ordförandestämman.

Arbetsmarknadsgruppen

Arbetsmarknadsgruppen arbetar med frågor som handlar om rätten till arbete för personer med funktionsnedsättning. I maj anordnade arbetsmarknadsgruppen ett seminarium där vi fokuserade på Region Stockholm som arbetsgivare. Region Stockholm presenterade hur de arbetar med personalfrågor och rekrytering på övergripande nivå. Efter det hade vi ett spännande panelsamtal med deltagare från Region Stockholm och Funktionsrätt Stockholms län.

Under hösten arbetade arbetsmarknadsgruppen med att granska olika jobbbannonser från Region Stockholm. Vi tittade på tillgängligheten i annonserna och ansökningssidorna, samt på hur annonserna var formulerade. Arbetet ska sammanställas och skickas till regionen under 2024, så att de kan utveckla mallar och andra standarder.

Sommarjobb i Region Stockholm

Funktionsrätt Stockholms län arbetar för att arbetsmarknaden ska vara tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Region Stockholm är en stor arbetsgivare, med cirka 45 000 anställda i Stockholms län.

Vi vill bidra till att regionen ska vara en god arbetsplats även för personer med funktionsnedsättning. En viktig del av att etablera sig på arbetsmarknaden är att redan i ung ålder få arbetslivserfarenhet. Därför samarbetar vi med Region Stockholm vid utlysningen av sommarjobb för ungdomar. Sedan några år tillbaka är unga med funktionsnedsättning en prioriterad grupp som ska tilldelas cirka 10 procent av sommarjobben. Vi arbetar för att andelen av jobben som går till unga med funktionsnedsättning ska bli större. Vi efterfrågar en utvärdering av hur satsningen på unga med funktionsnedsättning har gått sedan den infördes. Vi vill veta om det har lett till jobb för ungdomarna på längre sikt.

Peder Skarstedt, ordförande i Blodcancerföreningen Stockholms län, ställer frågor till panelen under arbetsmarknadsgruppens seminarium om Region Stockholm som arbetsgivare.

Arbetsgruppen för tillgängliga möten

2021 utsåg Funktionsrätt Stockholms läns årsmöte en arbetsgrupp med uppgift att ta fram en policy för tillgängliga möten hos externa aktörer. Syftet var att policyn ska vara en hjälp för Funktionsrätt Stockholms läns mötesrepresentanter. Policyn beskriver hur vi agerar om inte alla representanter kan delta på ett möte på grund av dålig tillgänglighet. Under 2023 godkände årsmötet policyn. Eftersom gruppen uppfyllt sitt syfte så avslutades gruppen efter att policyn hade godkänts.

Utbildningsgruppen

Utbildningsgruppen har fortsatt att lära ut metoden Lightning Decision Jam, LDJ, till medlemsföreningarna. Syftet är att stärka föreningarnas arbete bland annat i intressepolitik. Vi anordnade

två tillfällen under året för dessa kurser. Föreningarna som testat metoden använder den i sitt föreningsarbete med gott resultat.

Referensgrupp för barn, unga och närstående

Referensgruppen för barn, unga och närstående bjöd under våren in projektet Unga funkisrörelsen – tillsammans är vi starka. Vi ville diskutera deras erfarenheter, som unga med funktionsnedsättning i Stockholms län.

Under hösten fick gruppen besök av Janine Semius, brukarinflytandesamordnare och barnrättsombud på BUP Stockholm. På mötet berättade hon om sitt arbete, för att ge en inblick i verksamheten. Gruppen gav synpunkter på omorganiseringen av BUP:s verksamhet som har skett de senaste åren.

I november anordnade referensgruppen en kväll för medlemsföreningarna med fokus på Barnkonventionen. Två år har gått sedan Barnkonventionen blev lag i Sverige. Gruppen ville följa upp vilket genomslag det fått i Stockholmsregionen, särskilt för barn med funktionsnedsättning. Under kvällen genomfördes ett panelsamtal om olika perspektiv på vad som hänt sedan Barnkonventionen blev lag i Sverige.

Digitaliseringsgruppen

Funktionsrätt Stockholms läns ordförandestämma utsåg digitaliseringsgruppen för att delta i ett tidigare utlovat samverkansråd om digitaliseringsfrågor. Regionen har ännu inte infört detta samverkansråd. Därför har digitaliseringsgruppen under 2023 arbetat som en intern grupp.

Genom samverkan med SLSO har representanter från digitaliseringsgruppen deltagit i en referensgrupp för instruktionsfilmer till 1177.se. Representanter från gruppen har också deltagit på ett samverkansmöte med Inera.

Nätverket SRHR och Funktionsrätt

I december startade vi nätverket SRHR & Funktionsrätt, ett nätverk om sexuell och reproduktiv hälsa för personer med funktionsnedsättning. Vi startade nätverket tillsammans med RFSU Stockholm och Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin, CES. Det startades på initiativ av RFSU Stockholm, som sett att det inte finns någon samordning kring frågorna i länet. Nätverket riktar sig till personer som arbetar med frågorna i kommun, region eller inom civilsamhället.

I nätverket SRHR och Funktionsrätt deltar personer som arbetar med reproduktiv hälsa och rättigheter för personer med funktionsnedsättning i Stockholms län.

Till det första mötet hade vi bjudit in Stefan Balogh, sexolog på Bosse kunskapscenter. Han pratade om framgångsfaktorer med arbetet för sexuell hälsa och rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Därefter diskuterade deltagarna vilka behov som finns i länet, och vad ett nätverk skulle kunna bidra till.

Nätverket Hälsa för alla

Nätverket "Hälsa för alla" är till för förtroendevalda representanter i samverkansråden på hälso- och sjukvårdsområdet. Syftet med nätverket är att utbyta erfarenheter och kunskap. Under året har vi anordnat tre nätverksträffar.

På en av nätverksträffarna visade vi filmklipp från Funktionsrätt Sveriges patientföreträdarutbildning. Utbildningen lanserades under 2023 som ett stöd för patientrepresentanter som deltar i samverkan inom vården.

På nätverksträffen i november gästades nätverket av Sara Blume från Myndigheten för vård- och omsorgsanalys. Sara berättade om rapporten "Sweden Health System Review". Det är en rapport som jämför hälso- och sjukvården i Sverige med olika länder i bland annat Europa. Efter Saras presentation diskuterade vi rapportens resultat och hur vi kan använda rapporten i vårt intressepolitiska arbete.

Nätverket Kollektivtrafik för alla

"Kollektivtrafik för alla" är nätverket för Funktionsrätt Stockholms läns förtroendevalda representanter i samverkansråd och grupper inom kollektivtrafikområdet.

Under året har vi haft tre nätverksträffar. Under den första nätverksträffen hade vi filmvisning om Getingmidjan, Sveriges mest trafikerade järnvägssträcka, som går mellan stationerna Stockholm Central och Stockholms södra. Efter filmvisningen diskuterade vi hur samverkan har förändrats över tid.

Vid den andra träffen gick vi igenom Funktionsrätt Sveriges utbildning för patientföreträdare, men fokuserade på hur innehållet kan användas inom kollektivtrafikområdet.

Till den tredje träffen hade vi bjudit in gästtalare Kristofer Hansson, lektor och forskare vid Malmö universitet och K2 – Nationellt kunskapscentrum för kollektivtrafik. Han presenterade sitt forskningsprojekt "Hinder och förutsättningar i kollektivtrafiken för personer med funktionsnedsättning". Sedan diskuterade gruppen vad trygghet och säkerhet i kollektivtrafiken innebär för personer med funktionsnedsättning.

UNDER VÅREN 2023 skickade vi på Funktionsrätt Stockholms län ut en enkät till alla våra förtroendevalda i samverkansråd och grupper. Enkäten handlade om vilka erfarenheter de har av att vara förtroendevalda, och stödet som kansliet erbjuder. Resultatet från enkäten var bland annat att 90% av de svarande tycker att de får det stöd de behöver från kansliet för att delta i samverkan, och en majoritet svarade att nätverksträffarna varit av intresse. Vi fick också flera bra förslag på hur nätverksträffarna kan utvecklas.

Digital delaktighet

Funktionsrätt Stockholms län arbetar aktivt för ökad digital delaktighet. Vi får regelbundet förfrågningar som rör digital delaktighet från olika håll inom regionen. Vårt mål är att Region Stockholm ska införa ett samverkansråd för digitaliseringsfrågor. Vår förhoppning är att det kan samla viktig kunskap och bidra till mindre administration, både för oss och för Region Stockholm.

Regionstockholm.se

Under 2023 har vi samarbetat med arbetsgruppen på Region Stockholms Serviceförvaltning. De arbetar med att uppdatera regionens hemsida, **regionstockholm.se**, och behövde hjälp att testa den.

Under våren rekryterade vi testare bland våra medlemsföreningar. Arbetsgruppen för hemsidan bjöd sedan in testarna för att bidra med synpunkter på den digitala tillgängligheten. Genom att testa hemsidan blir den så enkel som möjligt att använda för alla, oavsett funktionsförmåga. Vi fick ett stort gensvar från olika föreningar. Det finns ett stort intresse hos våra medlemsföreningar att arbeta med digital tillgänglighet.

Efter intresseanmälan gjorde arbetsgruppen på Region Stockholm ett urval av ett antal testare, som sedan deltog vid flera testtillfällen. Region Stockholms mål är att den nya hemsidan ska vara lättare att använda för alla invånare. Genom att involvera personer som har olika funktionsförmåga tar de med fler behov redan från start. Positivt, tycker vi.

Information och kommunikation

Funktionsrätt Stockholms län driver inte bara våra frågor i samverkansråd, vi finns även i sociala medier och på vår hemsida. Vi vill att fler ska engagera sig i vår vision om ett samhälle för alla! Vi arbetar mycket med att det digitala material vi framställer ska vara tillgängligt. Till exempel textar vi alla filmer och transkriberar Funktionsrättspodden.

Hemsida och sociala medier

På hemsidan finns nyheter från funktionsrättsvärlden och uppdateringar från våra många samverkansråd och grupper. Det går även att läsa vår FKB-handbok och andra broschyrer och skrivelser digitalt. För att ha ett alternativ till text så publicerar vi bland annat informationsfilmer och inspelningar av möten.

Under året har antalet besökare på hemsidan ökat med cirka 200 besökare per månad. Även antalet personer som prenumererar på nya inlägg på sidan har ökat. Under 2023 startade vi även ett externt nyhetsbrev, där politiker och tjänstepersoner kan hålla sig uppdaterade om vad vi gör.

Bild på nästa sida: På vår hemsida **funktionsrattstockholmslan.se** hittar du bland annat information om vad vi gör i samverkansråden.

Funktionsrätt
Stockholms län

AKT
INTRESSEPOLITIK
OM FÖRENINGEN
MÖTEN
SÖK

Stämman/årsmöte

Rapport ordförandestämman
11 mars 2024

ng för övergång
kvård
ypunkter på förslaget på
örden ska samordna
ojukvården. Välkommen att

På ordförandestämman 11 mars 2024 fick vi en genomgång
av vår nya rapport och av ekonomin. Stämman utsåg även
ledamöter till rågrä valkrets.

Sök på webbplatsen

Sök

Möten

Seminarier

Förtroendevalda

Internationella funktionsrättsdagen

Under året har vi tagit fram en intressepolitisk rapport som heter "Från digitalt utanförskap till digitalt innanförskap". Den 1 december lanserade vi rapporten med en lanseringsfrukost, samtidigt som vi uppmärksammade den internationella funktionsrättsdagen. Vi anordnade ett panelsamtal med fyra personer från olika verksamheter. Paneldeltagarna har stora kunskaper och engagemang inom frågor som rör digital delaktighet.

Vår rapport tar upp utmaningarna med digital tillgänglighet. I rapporten presenterar vi lösningar på hur vi kan skapa ett större digitalt innanförskap. Rapporten kommer att ligga till grund för vårt intressepolitiska arbete och temaår under 2024.

Till internationella funktionsrättsdagen släppte vi rapporten "Från digitalt utanförskap till digitalt innanförskap". Den kommer vi att jobba mer med under 2024.

Funktionsrättspodden

I Funktionsrättspodden går vi till botten med olika aktuella frågor och intervjuar olika gäster. Under 2023 släppte vi åtta avsnitt. Totalt har vi haft över 800 lyssningar på årets åtta avsnitt.

Bland gästerna var:

- Lena Hanses, strateg för funktionshinderfrågor på Region Stockholm
- Talla Alkurdi, hälso- och sjukvårdsregionråd i Region Stockholm (S)
- Karin Nordborg, ordförande Parkinson Stockholm
- Annika Brar, habiliteringsläkare inom Habilitering och Hälsa i Region Stockholm.

Funktionsrätt Stockholms län i media

Funktionsrätt Stockholms län deltar aktivt i debatten för en mer tillgänglig Stockholmsregion. Under året har vi publicerat två debattartiklar i lokaltidningen "Mitt i Stockholm".

En stor och aktuell fråga under 2023 har varit rätten till spontant resande. Under året har tågvärdarna i pendeltågstrafiken fasats ut, efter att politikerna tog beslut om det i Trafiknämnden 2021. Detta har resulterat i att det blivit svårare att resa för den som behöver rampservice för att ta sig ombord på tågen. Därför har Funktionsrätt Stockholms län uppmärksammat rätten till spontant resande. Vi arbetar för att alla ska kunna ta del av kollektivtrafiken på lika villkor.

Vi inledde året med en debattartikel om våra förväntningar och förslag inför det nya året. Under hösten fick vi också en debattartikel publicerad om den fria rörligheten i SL-trafiken.

Våra medlemsföreningar 2023

- Afasiföreningen i Stockholms län
- Apnéföreningen i Stockholm
- Astma- och allergiregion Stockholm Gotland
- Attention Stockholms län
- Autism Stockholms län
- Blodcancerföreningen Stockholms län
- Bröstcancerföreningen Amazona i Stockholms län
- Celiakiföreningen i Stockholms län
- DHB Östra
- Diabetes Stockholm
- Dyslexiföreningen Stockholms län
- Elöverkänsligas förening i Stockholms län
- Endometriosföreningen Stockholms län
- Epilepsiföreningen i Stor-Stockholm
- FUB i Stockholms län
- Förbundet Sveriges Dövblinda Stockholm Gotland, FSDB
- Föreningen Balans Stockholm (ny medlem 2023)
- Föreningen för Blödarsjuka i Stockholm
- Föreningen Hörselskadade och Döva Barn med Familjer
- Glaukomföreningen i Stockholm
- GynCancerföreningen GCF Stockholm (avvecklades 2023)
- Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft Stockholms län
- Huvudvärksföreningen Stockholm
- Hörselskadades distrikt i Stockholms län
- IFS Stockholmsdistriktet
- ILCO, Tarm-, uro- och stomiförbundet Stockholms länsförening
- Lymf- och lipödemföreningen Stockholms län
- Mag- och tarmföreningen i Stockholms län
- Mun- och Halscancerföreningen i Stockholms län
- Neuro Stockholms län
- Njurförbundet Stockholm Gotland
- OCD-föreningen Stockholms län

- Osteoporosföreningen i Stockholms län
- Parkinson Stockholm
- Personskadeförbundet Stockholms läns distrikt, RTP-S
- Psoriasisföreningen Stockholms län
- Reumatikerdistriktet i Stockholms län
- Riksförbundet Cystisk Fibros region Stockholm
- Riksförbundet för Social och Mental Hälsa Stockholm Gotland, RSMH
- Riksförbundet HjärtLung Stockholms län
- RME Stockholm (ny medlem 2023)
- Rörelsehindrade Barn och Ungdomar i Stockholms län, RBU
- Stockholm Dövas Förening
- Stockholms Stamningsförening
- STROKE-Föreningen i Stockholms län
- Tandhälsoförbundet Distrikt Stockholm och Uppsala län
- Ångestföreningen i Stockholms län

